

GRAMATYKA MATURALNA

Artykuły 94-96

Used to / would / be used to / get used to

Zaimki i określniki

Konstrukcje z THERE i IT

Materiał do matury podstawowej i rozszerzonej
z przykładami, transformacjami, ćwiczeniami i odpowiedziami

maturaangielski.org

Spis treści

- 94. Used to / would / be used to / get used to - dawne zwyczaje i przyzwyczajenie
- 95. Zaimki i określniki - personal, possessive, reflexive, reciprocal, demonstrative i indefinite
- 96. THERE i IT - podmiot formalny, istnienie, czas, pogoda, odległość i konstrukcje maturalne
- Źródła i uwagi

94. Used to / would / be used to / get used to - dawne zwyczaje i przyzwyczajenie

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	Used to, would, be used to, get used to - różnice i zadania maturalne
H1	Used to / would / be used to / get used to - jak nie pomylić tych konstrukcji
URL	/used-to-would-be-used-to-get-used-to-matura-angielski
Fraza główna	used to would be used to get used to matura
Meta description	Used to, would, be used to i get used to na maturze: dawne zwyczaje, stany, przyzwyczajenie, różnice, transformacje i zadania z odpowiedziami.
ALT	Used to, would, be used to i get used to - różnice i zadania maturalne

Status w CKE

CKE wymienia used to zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, np. We used to go to the seaside every weekend when I was a child. W zakresie rozszerzonym przy would pojawia się również przykład powtarzającego się zwyczaju w przeszłości: When at my grandmother's, I would always have toast with peanut butter for breakfast.

Be used to i get used to nie są w tabeli CKE wyodrębnione jako osobne hasła obok used to. Są jednak standardowymi konstrukcjami potrzebnymi do poprawnego rozumienia użycia used to oraz to jako przyimka; dlatego w tym materiale omawiamy je razem, ale nie przedstawiamy ich jako osobnego punktu oficjalnej listy CKE.

Najważniejsza idea

Konstrukcja	Znaczenie	Przykład
used to + V1	dawny zwyczaj lub stan	I used to live in Dublin.
would + V1	powtarzająca się czynność w przeszłości	Every summer we would swim in the lake.
be used to + noun/-ing	być przyzwyczajonym	I am used to getting up early.
get used to + noun/-ing	przyzwyczajać się	I am getting used to working from home.

Ważne: Największa pułapka to znaczenie słowa to. W used to + V1 jest ono częścią konstrukcji z bezokolicznikiem. W be/get used to to jest przyimkiem, dlatego po nim używamy rzeczownika albo -ing.

1. USED TO + V1 - dawny zwyczaj lub stan

Used to opisuje sytuację, która była typowa albo prawdziwa w przeszłości, ale teraz już nie jest typowa albo została przedstawiona w kontraście z teraźniejszością.

I used to play football every Saturday, but now I prefer running.

She used to be very shy at school.

Used to może opisywać zarówno czynności powtarzalne, jak i stany: live, be, have, know, like, believe.

2. USED TO a Past Simple

Past Simple może po prostu opisywać zakończoną przeszłość. Used to dodatkowo podkreśla dawny zwyczaj albo stan i zwykle sugeruje kontrast z teraźniejszością.

Zdanie	Znaczenie
I lived in London for five years.	Fakt z przeszłości; nie musi podkreślać dawnego zwyczaju.
I used to live in London.	Dawniej tam mieszkalem; teraz sytuacja jest inna.
We went to the beach every weekend.	Regularna czynność w zakończonej przeszłości.
We used to go to the beach every weekend.	Dawny zwyczaj, typowy wtedy.

3. Pytania i przeczenia z USED TO

W standardowym współczesnym angielskim pytania i przeczenia najczęściej tworzymy z did.

Did you use to live here?

I didn't use to like coffee.

Po did / didn't używamy use, nie used, ponieważ oznaczenie czasu przeszłego znajduje się już w operatorze did.

Ważne: Można spotkać formę used not to, zwłaszcza w brytyjskim angielskim, ale dla matury najbezpieczniejszy i najbardziej przejrzysty wzór to did you use to...? / didn't use to...

4. WOULD + V1 - powtarzające się czynności w przeszłości

Would może opisywać czynności, które regularnie powtarzały się w przeszłości, szczególnie w opowiadaniu i wspomnieniach.

When we were children, we would spend every summer at our grandparents' house.

After dinner, my grandfather would sit by the window and read the newspaper.

Zwykle potrzebujemy wcześniej jasnego kontekstu przeszłości. Samo would bez kontekstu może zostać odczytane jako tryb warunkowy, uprzejma prośba albo future in the past.

5. WOULD nie zastępuje USED TO przy stanach

Przy dawnych stanach najbezpieczniej używamy used to, nie habitowego would.

I used to be shy. ✓

I used to have long hair. ✓

W neutralnym opisie nie tworzymy: I would be shy / I would have long hair w znaczeniu stałego dawnego stanu. Would najlepiej pasuje do powtarzających się zdarzeń i zachowań.

6. USED TO vs WOULD - subtelna różnica

Used to łatwo wprowadza dawną sytuację samodzielnie. Would częściej pojawia się po ustanowieniu tła przeszłości i brzmi naturalnie w narracji.

We used to spend our summers in a small village. Every morning, we would get up early and cycle to the lake.

To bardzo naturalny model: used to wprowadza dawny okres, a would opisuje powtarzające się czynności w jego ramach.

7. BE USED TO + noun / -ing

Be used to oznacza być przyzwyczajonym do czegoś. Nie mówi o dawnym zwyczaju.

I am used to cold weather.

She is used to working under pressure.

Konstrukcja może występować w różnych czasach:

- I am used to working late.
- I was used to working late.
- You will soon be used to the new schedule.

8. GET USED TO + noun / -ing

Get used to podkreśla proces zmiany: coś początkowo było nowe lub trudne, ale stopniowo staje się normalne.

I am getting used to my new job.

It took me a few weeks to get used to waking up at six.

You will get used to speaking English in class.

9. BE USED TO vs GET USED TO

BE USED TO	GET USED TO
stan: jestem już przyzwyczajony	proces: przyzwyczajam się
I am used to the noise.	I am getting used to the noise.
She was used to working alone.	She eventually got used to working alone.

10. USED TO vs BE USED TO - najważniejsza pułapka

I used to work at night. = Dawniej pracowałem nocami.

I am used to working at night. = Jestem przyzwyczajony do pracy nocą.

Po used to w znaczeniu dawnego zwyczaju używamy V1. Po be used to używamy rzeczownika lub -ing.

11. GET USED TO w transformacjach

Working from home is becoming normal for me. → I am getting used to working from home.

At first I found the noise difficult, but now it does not bother me. → I have got/gotten used to the noise.

W brytyjskim angielskim Present Perfect najczęściej ma got: I have got used to...; w amerykańskim często spotkamy gotten.

12. WOULD - nie tylko dawny zwyczaj

Na maturze would ma wiele funkcji. Nie zakładaj automatycznie, że oznacza dawny zwyczaj.

Funkcja	Przykład
dawny zwyczaj	When I was a child, I would visit my aunt every Sunday.
Second Conditional	I would travel more if I had more time.
uprzejmość / preferencja	Would you like some tea?
future in the past	He said he would call later.

PODSTAWA - co musisz znać

- used to + V1: dawny zwyczaj lub stan
- did you use to...? / didn't use to...
- różnica used to vs Present Simple / Past Simple
- be used to + noun/-ing i get used to + noun/-ing jako bardzo ważne rozróżnienie praktyczne

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- would do jako powtarzający się zwyczaj w przeszłości
- used to vs would: czynności i stany
- rozpoznawanie różnych znaczeń would z kontekstu
- transformacje used to ↔ no longer / before / in the past
- be/get used to w różnych czasach
- precyzyjna budowa po przymkowanym to + -ing

Najczęstsze błędy

Błąd	Poprawnie
I use to live here.	I used to live here.
Did you used to play tennis?	Did you use to play tennis?
I didn't used to like it.	I didn't use to like it.
I am used to work late.	I am used to working late.

Błąd	Poprawnie
I am getting used to work from home.	I am getting used to working from home.
When I was a child, I would be very shy.	When I was a child, I used to be very shy.
I used to working at night.	I used to work at night.

Typowe polskie zdania

Polski	Angielski
Kiedyś mieszkałam w Irlandii.	I used to live in Ireland.
Kiedy byłem dzieckiem, codziennie jeździłem rowerem.	When I was a child, I used to cycle / would cycle every day.
Nie jestem przyzwyczajony do tak wczesnego wstawania.	I am not used to getting up so early.
Powoli przyzwyczajam się do nowej szkoły.	I am slowly getting used to my new school.
Czy kiedyś bałeś się psów?	Did you use to be afraid of dogs?

PRAKTYKA

Zadanie 1 - wybierz właściwą konstrukcję

- I ____ live in a small village, but now I live in Warsaw. (used to / am used to)
- I am not ____ speaking in front of a large audience yet. (used to / use to)
- When we stayed with our grandparents, we ____ go for a walk after dinner. (would / were used to)
- She is slowly ____ the new software. (getting used to / used to use)
- Did you ____ play an instrument at school? (use to / used to)
- I ____ be very impatient when I was younger. (would / used to)

Odpowiedzi - Zadanie 1

- used to - dawny stan/sytuacja.
- used to - po be used to mamy -ing.
- would - powtarzająca się czynność w ustalonym kontekście przeszłości.
- getting used to - proces przyzwyczajania się.
- use to - po did używamy formy use.
- used to - be jest stanem, więc used to jest naturalniejsze niż habitowe would.

Zadanie 2 - popraw błędy

- I am used to get up early.
- Did she used to live here?
- We would be very shy as children.
- I did not used to drink coffee.
- It took me months to get used to drive on the left.
- I used to working every weekend.

Odpowiedzi - Zadanie 2

1. I am used to getting up early.
2. Did she use to live here?
3. We used to be very shy as children.
4. I did not use to drink coffee.
5. It took me months to get used to driving on the left.
6. I used to work every weekend.

Zadanie 3 - tłumaczenie

13. Kiedyś nie lubiłam kawy.
14. W dzieciństwie często spędzaliśmy wakacje nad morzem. Użyj would.
15. Jestem przyzwyczajona do pracy pod presją.
16. Wciąż przyzwyczajam się do nowego rozkładu zajęć.
17. Czy kiedyś mieszkalesz za granicą?
18. Po kilku tygodniach przyzwyczaił się do hałasu.

Odpowiedzi - Zadanie 3

1. I didn't use to like coffee.
2. When we were children, we would often spend our holidays by the sea.
3. I am used to working under pressure.
4. I am still getting used to the new timetable/schedule.
5. Did you use to live abroad?
6. After a few weeks, he got used to the noise.

Zadanie 4 - transformacje

19. I lived in the countryside when I was a child, but I do not live there now. USE → I _____ in the countryside.
20. Getting up at six is normal for me now. USED → I _____ at six.
21. At first the new job felt strange, but it is becoming normal. GETTING → I _____ the new job.
22. Every evening during our holiday, we went for a walk. WOULD → Every evening during our holiday, we _____ for a walk.
23. She no longer wears glasses. USED → She _____ glasses.

Odpowiedzi - Zadanie 4

1. used to live
2. am used to getting up
3. am getting used to
4. would go
5. used to wear

Mini-test

24. Choose: I used to / am used to have long hair when I was a teenager.
25. Complete: Did Tom _____ to work here?
26. Complete: I am not used to _____ (drive) in heavy traffic.
27. Rewrite with WOULD: When we were children, we regularly played cards after dinner.
28. Explain the difference: I used to work nights. / I am used to working nights.

Odpowiedzi - Mini-test

1. used to have - dawny stan.
2. use
3. driving
4. When we were children, we would play cards after dinner.
5. Pierwsze: dawniej pracowałem nocami, teraz niekoniecznie. Drugie: praca nocą jest dla mnie czymś normalnym / jestem do niej przyzwyczajony.

95. Zaimki i określniki - formy, znaczenie i najważniejsze pułapki

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	Zaimki po angielsku - personal, possessive, reflexive i zadania maturalne
H1	Zaimki i określniki po angielsku - pełna powtórka do matury
URL	/zaimki-okreslniki-matura-angielski
Fraza główna	zaimki angielski matura
Meta description	Zaimki i określniki na maturę: I/me, my/mine, myself, each other, this/that, somebody/anybody, one/ones, own i typowe błędy.
ALT	Zaimki i określniki po angielsku - pełna powtórka maturalna

Status w CKE

CKE wymienia na poziomie podstawowym i rozszerzonym zaimki osobowe, dzierżawcze, zwrotne i emfatyczne, wskazujące, pytające, względne, wzajemne, nieokreślone oraz bezosobowe you i one. W tabeli znajdują się również m.in. some/any/no/every i ich złożenia, none, either, neither, another/other/others, each/every, enough, both/all.

Część quantifiers oraz another/other została już szczegółowo omówiona w artykule 87. Tutaj koncentrujemy się na formie i funkcji zaimka/określnika, żeby nie dublować całego działu o ilości.

1. Subject pronouns i object pronouns

Osoba	Podmiot	Dopełnienie
1 os. l.p.	I	me
2 os.	you	you
3 os. m.	he	him
3 os. ż.	she	her
rzecz/zwierzę	it	it
1 os. l.mn.	we	us
3 os. l.mn.	they	them

She called me yesterday.

Tom and I are preparing a presentation.

The teacher gave us extra time.

Ważne: Po przymyku używamy formy dopełnienia: between you and me, for him, with us. Nie: between you and I.

2. My / mine, your / yours - przymiotnik czy zaimek dzierżawczy?

Przed rzeczownikiem	Samodzielnie
my book	The book is mine.
your phone	The phone is yours.
his car	The car is his.
her idea	The idea is hers.
our room	The room is ours.
their house	The house is theirs.

My, your, his, her, its, our, their stoją przed rzeczownikiem. Mine, yours, his, hers, ours, theirs zastępują cały rzeczownik lub grupę rzeczownikową.

This is my coat. That one is yours.

3. A friend of mine - podwójna konstrukcja dzierżawcza

Tom is a friend of mine.

That was an idea of hers.

Nie mówimy w tym znaczeniu a friend of me. Po of używamy zaimka dzierżawczego: mine, yours, his, hers, ours, theirs.

4. Reflexive pronouns - myself, yourself, himself...

Osoba	Forma
I	myself
you	yourself / yourselves
he	himself
she	herself
it	itself
we	ourselves
they	themselves

Zaimka zwrotnego używamy, gdy wykonawca i odbiorca czynności są tą samą osobą.

He cut himself while cooking.

She looked at herself in the mirror.

5. Reflexive vs zwykły object pronoun

Tom saw him. = Tom zobaczył innego mężczyznę.

Tom saw himself. = Tom zobaczył samego siebie.

Zmiana zaimka może całkowicie zmienić znaczenie zdania.

6. Emphatic pronouns - myself = sam / osobiście

Te same formy mogą pełnić funkcję emfaticzną: podkreślają osobę, ale nie są konieczne do sensu zdania.

I wrote the report myself.

The manager herself called me.

Jeśli usuniemy myself/herself, zdanie nadal będzie gramatyczne. To odróżnia funkcję emfaticzną od zwrotnej.

7. BY MYSELF - samodzielnie / bez towarzystwa

I repaired the bike by myself.

She lives by herself.

By myself może znaczyć samodzielnie lub samemu, zależnie od kontekstu.

8. Czasowniki, po których polski zwrotny nie oznacza angielskiego reflexive

W angielskim często nie używamy zaimka zwrotnego po czasownikach opisujących codzienne czynności, jeśli nie ma potrzeby szczególnego podkreślenia.

I got dressed quickly. ✓

He shaved before work. ✓

Nie trzeba mechanicznie tłumaczyć polskiego „się” jako myself/yourself/himself.

9. EACH OTHER / ONE ANOTHER - zaimki wzajemne

We help each other with homework.

The two teams respect one another.

Znaczenie: nawzajem / jeden drugiego. Współczesny angielski często używa each other i one another wymiennie; nie ma potrzeby sztywnego przypisywania jednego do dwóch osób, a drugiego do większej liczby.

Ważne: Ourselves oznacza „sami siebie”, a each other „nawzajem”. Porównaj: We looked at ourselves in the mirror. / We looked at each other.

10. THIS / THAT / THESE / THOSE

Forma	Liczba	Typowe znaczenie
this	pojedyncza	to / ten blisko
that	pojedyncza	tamto / ten dalej
these	mnoga	te blisko
those	mnoga	tamte dalej

This book is mine. Those are yours.

Mogą być określnikami przed rzeczownikiem albo zaimkami użytymi samodzielnie.

11. THIS / THAT w tekście i rozmowie

This często wskazuje coś bieżącego lub właśnie wprowadzanego, a that może odnosić się do czegoś bardziej oddalonego w czasie, przestrzeni albo do wcześniejszej wypowiedzi.

Listen to this: I have some great news.

That was a really difficult exam.

12. SOMEONE / ANYONE / NO ONE / EVERYONE

Grupa	Osoby	Rzeczy	Miejsca
some-	someone/somebody	something	somewhere
any-	anyone/anybody	anything	anywhere
no-	no one/nobody	nothing	nowhere
every-	everyone/everybody	everything	everywhere

Złożenia z -one/-body/-thing są gramatycznie liczby pojedynczej: Everyone is ready. Nothing has changed.

13. Singular they po everyone/someone/nobody

Choć everyone, someone, nobody są gramatycznie pojedyncze, przy późniejszym odniesieniu bardzo naturalne jest they/their.

Someone has left their phone here.

Everyone should bring their ID card.

To współczesna, standardowa konstrukcja neutralna płciowo. W question tags podobny mechanizm daje Everyone is ready, aren't they?

14. SOME vs ANY - tutaj jako zaimki

W artykule 87 omawialiśmy quantifiers. Tutaj zwróć uwagę, że some/any mogą wystąpić samodzielnie, bez rzeczownika.

Would you like some?

I don't have any.

Znaczenie zależy od kontekstu; samo some/any zastępuje wcześniej znany rzeczownik lub ilość.

15. NONE

How many tickets are left? None.

None of the students knew the answer.

Po none of + plural noun/pronoun w realnym języku spotkamy zarówno czasownik w liczbie pojedynczej, jak i mnogiej. Na maturze najważniejsze jest zachowanie sensu i spójności składniowej.

16. ONE / ONES jako zastępstwo rzeczownika - praktyczne rozszerzenie

One/ones może zastąpić rzeczownik policzalny, żeby uniknąć powtórzeń. Ten konkretny model nie jest osobno nazwany w tabeli CKE, ale jest bardzo użyteczny w języku ogólnym i zadaniach leksykalno-gramatycznych.

I like the blue shirt, not the red one.

These shoes are cheaper than the black ones.

Nie używamy one/ones do zastępowania typowego rzeczownika niepoliczalnego: I prefer fresh coffee to instant coffee, nie instant one.

17. Bez osobowego YOU i formalniejsze ONE

In this job, you have to be patient.

One should always check the facts before making a decision.

You może znaczyć „człowiek / każdy z nas” w stylu neutralnym. One jest bardziej formalne i bywa używane w ogólnych stwierdzeniach.

18. OWN - własny

I have my own room.

She started her own business.

They did it on their own.

My own / your own podkreśla posiadanie. On my own = sam/samodzielnie, podobnie do by myself, zależnie od kontekstu.

PODSTAWA - co musisz znać

- I/me, he/him, she/her, we/us, they/them
- my/mine, your/yours itd.
- myself/yourself/themselves - zwrotne i emfatyczne
- this/that/these/those
- someone/anyone/no one/everyone i złożenia
- each other / one another
- bez osobowe you i one
- zgodność everyone is / nothing is

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- precyzyjne użycie object pronouns po przyimkach
- a friend of mine
- reflexive vs emphatic vs reciprocal
- singular they po zaimkach nieokreślonych
- one/ones jako zastępstwo rzeczownika - praktyczne rozszerzenie
- formalniejsze one w znaczeniu ogólnym
- transformacje wymagające zmiany całej grupy zaimkowej

Najczęstsze błędy

Błąd	Poprawnie
Me and Tom went home.	Tom and I went home.
The teacher spoke to Tom and I.	The teacher spoke to Tom and me.
This book is her.	This book is hers.
He hurt hissself.	He hurt himself.
We looked at us in the mirror.	We looked at ourselves in the mirror.
We help ourselves with homework.	We help each other with homework.
This people are friendly.	These people are friendly.
Everybody are ready.	Everybody is ready.
I have a friend of me in London.	I have a friend of mine in London.

PRAKTYKA

Zadanie 1 - wybierz poprawną formę

29. Anna and I / me are working together.
30. The teacher gave Tom and I / me some advice.
31. This laptop is my / mine.
32. She taught her / herself to use the program.
33. We often help ourselves / each other.
34. Everybody is / are ready.
35. These / This shoes are too small.
36. Someone left his or her / their umbrella here.

Odpowiedzi - Zadanie 1

1. Anna and I - podmiot.
2. me - po gave jako część dopełnienia.
3. mine - forma samodzielna.
4. herself - sama siebie nauczyła.
5. each other - nawzajem.
6. is - everyone/everybody jest gramatycznie pojedyncze.

7. These - liczba mnoga.
8. their - naturalne singular they.

Zadanie 2 - popraw błędy

37. Between you and I, this plan is risky.
38. This jacket is her.
39. He made the cake hisself.
40. We saw ourselves at the station and said hello.
41. Everybody have to register.
42. I like the blue shoes, not the black one.
43. That people live next door.

Odpowiedzi - Zadanie 2

1. Between you and me, this plan is risky.
2. This jacket is hers.
3. He made the cake himself.
4. We saw each other at the station and said hello.
5. Everybody has to register.
6. I like the blue shoes, not the black ones.
7. Those people live next door.

Zadanie 3 - tłumaczenie

44. To mój telefon. Tamten jest twój.
45. Zrobiłam to sama.
46. Oni często sobie nawzajem pomagają.
47. Ktoś zostawił tutaj swój plecak.
48. Wszyscy byli zadowoleni ze swoich wyników.
49. Tom jest moim znajomym. Użyj of mine.
50. W tej pracy trzeba być cierpliwym. Użyj bezosobowego you.

Odpowiedzi - Zadanie 3

1. This is my phone. That one is yours.
2. I did it myself. / I did it by myself.
3. They often help each other / one another.
4. Someone has left their backpack here.
5. Everyone was happy with their results.
6. Tom is a friend of mine.
7. In this job, you have to be patient.

Zadanie 4 - transformacje

51. This is my coat. That coat belongs to Anna. HERS → That coat is ____.
52. I completed the project without anyone helping me. MYSELF → I completed the project ____.
53. Tom and Kate support one another. EACH → Tom and Kate support ____.
54. This is one of my friends. MINE → This is a friend ____.
55. I prefer the cheaper shoes, not the expensive shoes. ONES → I prefer the cheaper shoes, not the expensive ____.

Odpowiedzi - Zadanie 4

1. hers
2. by myself
3. each other
4. of mine
5. ones

Mini-test

56. Complete: The teacher asked Anna and _____ (I/me) to stay.
57. Complete: Everybody _____ (is/are) here, aren't they?
58. Complete: We looked at _____ in the mirror.
59. Complete: They have known _____ for ten years.
60. Rewrite without repeating "car": I prefer the small car to the large car.

Odpowiedzi - Mini-test

1. me
2. is
3. ourselves
4. each other / one another
5. I prefer the small car to the large one.

96. THERE i IT - konstrukcje z podmiotem formalnym na maturze

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	There i It po angielsku - there is/are, it is, it takes i zadania maturalne
H1	THERE i IT - jak odróżniać There is... od It is... i budować poprawne zdania
URL	/there-it-matura-angielski
Fraza główna	there it matura angielski
Meta description	There i it na maturze: there is/are w różnych czasach, it dla czasu, pogody i odległości, it takes, anticipatory it, błędy i transformacje.
ALT	THERE i IT - konstrukcje maturalne

Status w CKE

CKE wymienia zdania z podmiotem it oraz there zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym. Na podstawie pojawiają się przykłady It's half past two, It's getting cloudy, There are too many people in this room, There weren't any clouds... i There will be over a thousand people.... Na rozszerzeniu CKE dodaje m.in. konstrukcje It was only last week that..., It's worth..., It's no use... oraz There are bound to be problems.

Cleft sentences zostały już zebrane w artykule 92, a It's worth / It's no use w dziale Gerund & Infinitive. Tutaj skupiamy się na systemie THERE i IT jako podmiotach formalnych oraz na konstrukcjach, które najczęściej prowadzą do błędów i transformacji.

Najważniejsza różnica

There is a café near my school. = W pobliżu mojej szkoły jest kawiarnia.

It is near my school. = Ona / to znajduje się niedaleko mojej szkoły.

There wprowadza informację o istnieniu lub pojawieniu się czegoś. It odnosi się do czegoś już znanego albo pełni funkcję formalnego podmiotu w konstrukcjach dotyczących czasu, pogody, odległości i ocen.

1. THERE IS / THERE ARE

There is a problem.

There are three students outside.

Forma be zwykle zgadza się z następującą grupą rzeczownikową: singular → there is; plural → there are.

2. Przeczenia i pytania

There isn't any milk left.

There aren't enough chairs.

Is there a bank near here?

Were there many people at the concert?

3. THERE w różnych czasach

Perspektywa	Konstrukcja	Przykład
teraźniejszość	there is/are	There are several options.
przeszłość	there was/were	There were no buses after midnight.
Present Perfect	there has/have been	There have been several changes.
Past Perfect	there had been	There had been a misunderstanding.
przyszłość	there will be	There will be a meeting tomorrow.
going to	there is/are going to be	There is going to be a storm.
modal	there may/might/must/could be	There may be a delay.

4. THERE USED TO BE

There used to be a cinema here, but it closed years ago.

Ta konstrukcja łączy temat there z used to. Opisuje coś, co istniało w przeszłości, ale już nie istnieje w tej formie.

5. THERE SEEMS / APPEARS TO BE

There seems to be a problem with the system.

There appear to be several reasons for the delay.

To bardziej formalny sposób powiedzenia, że coś prawdopodobnie istnieje albo ma miejsce. Czasownik może zgadzać się z następującą grupą: there seems to be a problem / there appear to be several problems.

6. THERE IS/ARE BOUND TO BE - ROZSZERZENIE

CKE podaje na poziomie rozszerzonym przykład There are bound to be problems.

There are bound to be some difficulties at the beginning.

Be bound to oznacza „na pewno / bardzo prawdopodobnie”.

7. Modal Perfect z THERE - rozszerzenie praktyczne

There must have been a mistake.

There may have been a misunderstanding.

Schemat: there + modal + have been + noun. Łączy konstrukcję there z modal perfect.

8. IT - czas, pogoda, temperatura, odległość

Funkcja	Przykład
czas	It is half past six.
dzień/data	It is Monday. / It is 5 May.
pogoda	It is raining. / It is getting cloudy.
temperatura	It is 30 degrees outside.
odległość	It is five kilometres from here to the station.

W tych zdaniach it nie zastępuje konkretnej rzeczy. Jest formalnym podmiotem wymagany przez angielski szyk zdania.

9. IT TAKES - ile czasu coś zajmuje

It takes me twenty minutes to get to work.

How long does it take to get to the airport?

It took us two hours to finish the task.

Schemat: It + take + osoba + czas + to-infinitive.

Ważne: Nie: I take twenty minutes to get to work, jeśli znaczenie brzmi „dojazd zajmuje mi 20 minut”.
Poprawnie: It takes me twenty minutes...

10. IT IS + adjective + TO-INFINITIVE

It is difficult to explain.

It is important to check the details.

It pełni rolę formalnego podmiotu, a właściwa treść pojawia się później w bezokoliczniku.

11. IT IS + adjective + FOR + person + TO

It is important for students to practise regularly.

It was difficult for me to make a decision.

For wskazuje osobę, której dotyczy czynność.

12. IT IS + adjective + OF + person + TO

Of używamy, gdy przymiotnik ocenia zachowanie lub cechę osoby.

It was kind of you to help me.

It was careless of him to leave the door unlocked.

FOR	OF
ocena sytuacji dla danej osoby	ocena zachowania osoby

It is difficult for Tom to decide.	It was generous of Tom to help us.

13. IT + seem / appear + that

It seems that the situation is improving.

It appears that nobody was hurt.

To neutralne lub formalniejsze konstrukcje wprowadzające ocenę sytuacji. Na rozszerzeniu mogą łączyć się z bardziej złożonymi strukturami, ale nie trzeba mechanicznie zamieniać każdego seem na it seems that.

14. IT vs THERE - to samo miejsce, inne znaczenie

THERE	IT
There is a new café near the station.	It is very popular.
There were several mistakes in the report.	It was difficult to read.
There will be a meeting tomorrow.	It will start at nine.

There wprowadza obiekt/sytuację. It potem może się do niej odnosić lub pełnić funkcję formalną.

15. THERE z rzeczownikiem policzalnym i niepoliczalnym

There is some information on the website.

There are too many cars on this street.

There is too little time.

Dobór is/are zależy od gramatycznej liczby rzeczownika, a nie od polskiego „jest/są”.

16. THERE + listy rzeczowników - praktyczna uwaga

W mowie często spotkasz There's a table and two chairs in the room, ponieważ forma zgadza się z pierwszym elementem. W staranniejszym stylu, jeśli grupa jest wyraźnie mnoga, można przebudować zdanie: There are two chairs and a table in the room. Na maturze najważniejsze jest unikanie niepotrzebnie ryzykownego szyku.

17. THERE IS NO POINT IN... - rozszerzenie praktyczne

There's no point in arguing about it now.

Po in używamy -ing. Ta konstrukcja została już szczegółowo omówiona w Gerund & Infinitive; tutaj warto ją rozpoznawać jako jeden z typów zdań z there.

18. IT w stronie biernej i Reporting Passive - przypomnienie

It is believed that the plan will work.

To konstrukcja z formalnym it. Pełne Reporting Passive znajduje się w artykule 79; tutaj ważne jest tylko rozpoznanie funkcji it.

19. IT w cleft sentences - przypomnienie

It was Tom who found the mistake.

To emfaticzne it. Pełne cleft sentences znajdują się w artykule 92, więc nie powielamy całego tematu.

PODSTAWA - co musisz znać

- there is/are, was/were, will be
- przeczenia i pytania z there
- there has/have been jako częsta konstrukcja
- it dla czasu, pogody, temperatury i odległości
- it takes + person + time + to
- it is + adjective + to-infinitive
- różnica There is... vs It is...

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- there seems/appears to be
- there is/are bound to be
- there must/may have been
- it + adjective + for/of + person + to
- formalniejsze it seems/appears that
- rozpoznawanie it w Reporting Passive i cleft sentences
- precyzyjne transformacje there ↔ exist/be present oraz it takes ↔ spend

Najczęstsze błędy

Błąd	Poprawnie
It is a café near my school.	There is a café near my school.
There is three students outside.	There are three students outside.
There have been a problem.	There has been a problem.
There will have a meeting tomorrow.	There will be a meeting tomorrow.
Is a bank near here?	Is there a bank near here?
I take 20 minutes to get to school.	It takes me 20 minutes to get to school.
It is important students to practise.	It is important for students to practise.
There must had been a mistake.	There must have been a mistake.

Typowe polskie zdania

Polski	Angielski
W moim mieście jest kilka dobrych szkół.	There are several good schools in my town.
Kiedyś był tu sklep.	There used to be a shop here.
W ostatnich latach zaszło wiele zmian.	There have been many changes in recent years.

Polski	Angielski
Jutro będzie spotkanie.	There will be a meeting tomorrow.
Wygląda na to, że jest problem.	There seems to be a problem.
Musiała być jakaś pomyłka.	There must have been a mistake.
Jest zimno.	It is cold.
Dojazd do szkoły zajmuje mi pół godziny.	It takes me half an hour to get to school.
Ważne jest, żeby uczniowie ćwiczyli regularnie.	It is important for students to practise regularly.

PRAKTYKA

Zadanie 1 - THERE czy IT?

61. _____ is very cold today.
62. _____ are several mistakes in this paragraph.
63. _____ is a new student in our class.
64. _____ takes me fifteen minutes to walk there.
65. _____ was very noisy at the concert.
66. _____ will be more information on the website tomorrow.

Odpowiedzi - Zadanie 1

1. It - pogoda/temperatura.
2. There - istnienie kilku błędów.
3. There - wprowadzamy nową osobę.
4. It - konstrukcja it takes.
5. It - opis ogólnej sytuacji/warunków.
6. There - informacja będzie dostępna/istnieć.

Zadanie 2 - uzupełnij właściwą formę THERE

67. There _____ a problem yesterday.
68. There _____ several changes since January.
69. There _____ a lot of people at the concert tomorrow.
70. There may _____ a delay.
71. There must _____ a misunderstanding.
72. There used _____ a cinema here.

Odpowiedzi - Zadanie 2

1. was
2. have been
3. will be
4. be
5. have been
6. to be

Zadanie 3 - popraw błędy

73. It is too many people in this room.
74. There have been a serious problem.
75. There will have a meeting at five.
76. How long takes you to get to school?
77. It is kind for you to help me.
78. There must had been a mistake.

Odpowiedzi - Zadanie 3

1. There are too many people in this room.
2. There has been a serious problem.
3. There will be a meeting at five.
4. How long does it take you to get to school?
5. It is kind of you to help me.
6. There must have been a mistake.

Zadanie 4 - tłumaczenie

79. W tym hotelu jest basen.
80. W zeszłym roku było mniej turystów.
81. Od poniedziałku zaszły trzy zmiany.
82. Kiedyś był tu park.
83. Na pewno pojawią się problemy. Użyj bound.
84. Musiało dojść do nieporozumienia.
85. Ile czasu zajmuje ci dojazd do pracy?
86. Miło z twojej strony, że mi pomogłeś.

Odpowiedzi - Zadanie 4

1. There is a swimming pool in this hotel.
2. There were fewer tourists last year.
3. There have been three changes since Monday.
4. There used to be a park here.
5. There are bound to be problems.
6. There must have been a misunderstanding.
7. How long does it take you to get to work?
8. It was kind of you to help me.

Zadanie 5 - transformacje

87. A new sports centre exists near our school. THERE → _____ a new sports centre near our school.
88. I spend thirty minutes travelling to work. TAKES → _____ thirty minutes to get to work.
89. The town had a cinema here in the past, but it closed. USED → _____ a cinema here.
90. I am almost certain a mistake happened. MUST → _____ a mistake.
91. Students need to practise regularly; this is important. FOR → It is important _____ regularly.

Odpowiedzi - Zadanie 5

1. There is
2. It takes me

3. There used to be
4. There must have been
5. for students to practise

Mini-test

92. Choose: It / There is raining.
93. Complete: There _____ been several complaints this week.
94. Complete: There _____ be over 500 people at the event tomorrow.
95. Complete: It _____ me about an hour to finish yesterday.
96. Rewrite: A problem probably exists with the server. Use SEEMS.
97. Explain: There is a café near the station. / It is near the station.

Odpowiedzi - Mini-test

1. It
2. have
3. will
4. took
5. There seems to be a problem with the server.
6. Pierwsze zdanie wprowadza informację o istnieniu kawiarni. Drugie odnosi się do wcześniej znanej rzeczy i podaje jej położenie.

Źródła i uwagi

- Centralna Komisja Egzaminacyjna, Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2024/2025, część 2.1. Zakres środków gramatycznych, w szczególności strony 35-41.
- CKE wymienia *used to* na poziomie podstawowym i rozszerzonym. W przykładach rozszerzeniowych przy *would* pokazuje również powtarzający się zwyczaj w przeszłości.
- CKE wymienia na obu poziomach kategorie zaimków: osobowe, dzierżawcze, zwrotne/emfatyczne, wskazujące, pytające, względne, wzajemne, nieokreślone oraz bezosobowe *you* i *one*.
- CKE wymienia na obu poziomach zdania z podmiotem *it* oraz *there*. Na rozszerzeniu podaje dodatkowo m.in. *It was only last week that...*, *It's worth...*, *It's no use...* i *There are bound to be problems*.
- R. Murphy, *English Grammar in Use* oraz standardowy opis gramatyki angielskiej zostały wykorzystane pomocniczo do uporządkowania reguł. Materiał jest autorski i nie reprodukuje tekstu ani ćwiczeń z podręczników.
- Przykłady, tłumaczenia, transformacje i zadania zostały opracowane samodzielnie pod kątem matury.

Co dalej?

Po artykułach 94-96 warto zrobić końcowy audyt całej serii gramatycznej względem tabeli CKE: sprawdzić, czy wszystkie punkty zakresu podstawowego i rozszerzonego mają własne materiały lub są świadomie połączone z większym działem. Dopiero po audycie warto tworzyć ewentualne brakujące artykuły, żeby nie mnożyć tematów bez potrzeby.